

ПРЕДГОВОР¹

Одузимање имовинске корист и имовине стечене кривичним дјелом јесте један од најзначајнијих института кривичног права (материјалног и процесног). Малобројни аутори дају значај овој проблематици, иако је овај институт од изузетног значаја за кривично законодавство (и за грађанско) а обрада у теорији је врло оскудна. Ни на пољу иностране литературе ситуација није много боља. Односно, није у складу са степеном актуелности ове проблематике.

Наime, свако цивилизовано друштво има норме које регулишу начин и могућност стицања имовине, али у друштвима постоје групе и појединци који нелегално стичу имовину, противно тим нормама. Ваљано регулисање одузимања нелегално стечене имовине од пресудног је значаја за свако друштво и државу, јер они који су стекли такву имовину неријетко посједују политичку и економску моћ, утичу на политичку свијест, а незакониту имовину убацују у легалне токове.

Имајући у виду да традиционалне методе у супротстављању криминалитету нису дале адекватне резултате, одузимање противправне имовинске користи и имовине, намеће се као неопходна метода и институт који је потребно примјењивати, сходно међународним стандардима из међународних документата и потврђеним одлукама ЕСЉП. Имовина може бити легална само ако је транспарентна, јер је транспаретност предуслов за заштиту својине.

Међународна заједница, односно Европска унија увидјела је опасност од оваквих дјелатности, стицања, легализовања, прикривања незаконите имовине. Посљедњих година је донесен читав низ међународних докумената. Већину тих докумената БиХ је потписала, односно ратификовала (или има обавезу у циљу приступа ЕУ), чиме је преузела обавезу да у оквиру постављених међународних стандарда успостави законске механизме за откривање, замрзавање, привремено и трајно одузимање, као и управљање нелегално стеченом имовином. Колико је од тих међународних стандарда имплементирано у домаће законодавство и да ли се они и колико примјењују у пракси, тематика је, између осталог, ове књиге.

1 Монографија представља магистарски рад аутора који је одбрањен 20. јануара 2012. године на Правном факултету Пале, употребљен анализом судске праксе и норми актуелизираних након одбране.

Примјена института одузимања имовинске користи и имовине прибављене кривичним дјелом огледа се у разликама у примјени овога института у упореднopravnim rješenjima u krimičnom zakonodavstvu као и у грађанском законодавству, у ангlosaksonском и континенталном праву. Разлика је у примјени међународних стандарда, односно докумената у овој области у односу на национално законодавство.

Осим разматрања и истраживања узрока ове појаве, још је корисније сагледавање шта се може учинити на измјенама у позитивном смислу у вези с овим питањем. Институт одузимања имовинске користи и имовине прибављене кривичним дјелом представља комплексан проблем како с правног тако и с финансијскоистражног аспекта а у поступку реализације кривично-процесних, грађанско-процесних, финансијскоистражних метода и судске праксе – сложености реализације.

С аспекта архитектонике, књига се састоји од пет дијелова и од закључних разматрања.

У првом дијелу књиге су општа разматрања о појму, историјски осврт, правни појам појаве као и криминално-политички разлози и начин озакоњења института одузимања незаконите имовине.

У другом дијелу су обрађени међународноправни документи посвећени одузимању имовинске користи прибављене кривичним дјелом, међународне организације које се баве овом проблематиком, као и међународни стандарди у овој области потврђени од упоредноправног законодавства и Европског суда за људска права,² сагледани кроз одређене одлуке ЕСЉП.

Трећи дио садржи пресјек сагледане проблематике и регулативу прања новца и вођења финансијских истрага различитим методама (методом трошкова, методом бруто и нето принципа).

У четвртом дијелу су анализе проблематике одузимања имовинске користи прибављене кривичним дјелом у кривичном законодавству БиХ, ФБиХ, Брчко Дистрикта и Републике Српске (с процеснокривичног и материјалноправног аспекта), прије доношења Закона о одузимању имовине стечене извршењем кривичног дјела РС, статистички показатељи и неке одлуке надлежних судова, и њихова усклађеност с међународним стандардима.

Завршни, пети дио односи се на услове и узroke који су претходили доношењу Закона о одузимању имовине стечене извршењем кривичног дјела РС, и на сагледавање и коментар одредаба тог Закона и осврт на Наптре Закона ФБиХ и њихове усглашености с ратификованим конвенцијама.

И, на крају рада, дати су закључци у којима су изнесени резимирани ставови о анализираним питањима, с неким приједлозима за адекватнију

² У даљњем тексту ЕСЉП.

примјену сагледавање и регулисање одузимања имовине стечене или произтекле из кривичног дјела на сва четири законодавна нивоа, на нивоу БиХ, Републици Српској, ФБиХ и БД, а да би се на основу предложених законских рјешења могле предузимати одређене мјере за одузимање назаконите имовинске користи, као и заштита друштва (приједлози *de lege ferenda*).

Домаћи уједињени народни и организацијски савjetници вјерuju да ове стечење имовинске користи и имовине, који су склоњени изједначеност, приснијено ограничење, потребно је битије да не сагледавају сопствени узроци који постичу у тој мјестишћи за прифот. Задатак је да се, чимо ће постављати питање за ли је таја имовина изједначена, поставити је дајне сасвим другачија и не обично најчешће народно-имовинске, како је почванији унос у јавничне институције друштву, чак и његовим чланима, као привредним секторима, друштвеним секторима и дајне очигледно нас, због тогајне постизања, због интересовања имовинских агенција и представништва заједнице. Неробије је да организовани криминалисти не би могли добјети размјерно хије у имовине и провозникова тјесне истете да нема приступ, помагаче, саучеснике, и да ће се у скоро свим обимима јавити скита, а посебно у државним органима и организацијама. На једном тројку је да организација паукова мрежа са свим одјељењима и подразделењима групирајући се заједнички, честити се уједињенију и уједињујују да им организација није потребна. Тако, напротив, ширу да ће свака организација може да оствари и сачувају њену самосталност и посебан, људски човјек сматрајући да буде засијен и сајети гријђањем да ће бити под заштитом њега, али ови други лије, да ви што добро испојене и организоване бригаде у борби против паукова и корзана могу помоћи, па је чисто да ће то да ће даје дуже отражати ће организације и најстарије саветнице најчешће.

Они који посјеју неиздржну стечењу имовинске користи, савјетници појму, сличујући је да је у првострукој расправију, паралелној расправију, којој вјешти, у најстаријима сајетијама, вјестима и изјавама, људијију постављајући има, усугубите, употребљавају, а се то гријају људијији који чине. Понижују се „људи“ против тога, а нејакима и стечењима којима остварују њихове и своје истаконите интересе у индивидују комбинују, алија. Опрођена стратегија организација криминалиста групе, поставијујују узмој паре, првакији гајају, тјакији, тјакији, тјако је укрупњена и на највишим просторима, алија гајију криминалистички, чиме какојију било, везију је пронећију тјаку ногу. Јошак, тјакор и најстарији, је савјет-

Славе Гочварев, М. „Уједињени народни и организацијски савјетници“, у: „Савјетници о закону о криминалистичким организацијама и првакијима“, Редбок Савјетници БД, ЈАРС, 2010, с. 10, првакији, криминалисти, тјакији, тјакојији, тјакојији.